

فهرست مطالب

عنوان صفحه

فصل اول: کلیات تحقیق

۱-۱-مقدمه.....	۲۰
۱-۲-بیان مساله.....	۲۰
۱-۳-اهمیت و ضرورت تحقیق.....	۲۲
۱-۴-اهداف تحقیق.....	۲۴
۱-۵-سوالات تحقیق.....	۲۴
۱-۶-فرضیه‌های تحقیق.....	۲۴
۱-۷-متغیرهای تحقیق:.....	۲۴
۱-۸-روش کلی تحقیق.....	۲۴
۱-۹-تعاریف واژگان کلیدی تحقیق.....	۲۴
۱-۱۰-پیشینه تحقیق.....	۲۵
۱-۱۱-سازماندهی تحقیق.....	۲۹

فصل دوم: مبانی تحقیق و مروری بر تحقیقات انجام شده

۱-۲-مقدمه.....	۳۲
۲-۲-مبانی نظری مرکز فرهنگی.....	۳۴
۲-۲-۱-تعریف فرهنگسرا.....	۳۴
۲-۲-۲-مراکز فرهنگی در گذشته و حال.....	۳۴
۲-۲-۳-تاریخچه ی فرهنگسرا در ایران.....	۳۵
۲-۲-۴-فواید و مزایای مجموعه های فرهنگی.....	۳۶
۲-۲-۵-دیدگاههای موجود و مبانی نظری طراحی مجموعه های فرهنگی.....	۳۶
۲-۲-۶-وجود هویت عملکردی و فرهنگی در طرح یک مجموعه فرهنگی.....	۳۷
۲-۲-۷-نمادگرا یا یادمان گرا بودن طرح یک مجموعه فرهنگی.....	۳۷
۲-۲-۸-ساده یا پیچیده بودن فرم کلی مجموعه فرهنگی.....	۳۷
۲-۲-۹-ارتباط و تناسب عملکرد با فرم بنا.....	۳۸
۲-۲-۱۰-اهداف مورد نظر در طراحی مجموعه فرهنگی.....	۳۸

- ۳۸-۲-۲-۱۰-۱-ارتباط مناسب بین افراد، جامعه و معماری، جهت ایجاد وحدت و یگانگی.....
- ۳۹-۲-۲-۱۰-۲-ایجاد جاذبه های مناسب جهت ایجاد ارتباط.....
- ۳۹-۲-۲-۱۰-۳-پاسخگویی به نیازهای عملکردی- فرهنگی جامعه.....
- ۳۹-۲-۲-۱۰-۴-تعیین کیفیات فرم و مبانی طراحی مجموعه های فرهنگی.....
- ۳۹-۲-۲-۱۰-۵-تسلط و غلبه داشتن مجموعه.....
- ۴۰-۲-۲-۱۰-۶-تعیین عرصه ها و دامنه های دید.....
- ۴۰-۲-۲-۱۰-۷-آگاهی بر حرکت در محیط مجموعه.....
- ۴۰-۲-۲-۱۱-۱-مفاهیم و مبانی نظری مرتبط با فرهنگ.....
- ۴۰-۲-۲-۱۱-۱-تعریف مفهوم فرهنگ.....
- ۴۱-۲-۲-۱۱-۲-مفاهیم عام فرهنگ.....
- ۴۱-۲-۲-۱۱-۳-مفهوم خاص فرهنگ.....
- ۴۲-۲-۲-۱۲-فرهنگ ایرانی و تاثیر آن در فرهنگ جهان.....
- ۴۳-۲-۲-۱۳-فرهنگ و روابط بین الملل.....
- ۴۳-۲-۲-۱۴-ضرورت پرداختن به فرهنگ.....
- ۴۴-۲-۲-۱۵-معماری و فرهنگ.....
- ۴۵-۲-۲-۱۶-تقسیم بندی فضاهای فرهنگی شهر و مشخصات و وظایف آن ها.....
- ۴۵-۲-۲-۱۷-مفهوم ارتباط در محیط معماری یک مجموعه فرهنگی.....
- ۴۷-۲-۲-۱۸-لزوم توجه به سیستمهای اجتماعی- فرهنگی و بسط آن در معماری مجموعه فرهنگی.....
- ۴۷-۲-۲-۱۹-فضای فرهنگی و ماهیت جمعی آن.....
- ۴۸-۲-۳-۳-زمینه گرایی.....
- ۴۸-۲-۳-۳-۱-زمینه.....
- ۴۹-۲-۲-۲-زمینه گرایی.....
- ۴۹-۲-۳-۳-هویت، فرهنگ و معماری.....
- ۵۱-۲-۳-۴-معماری زمینه گرا.....
- ۵۴-۲-۳-۵-الگوهای زمینه در معماری.....
- ۵۴-۲-۳-۵-۱-الگوهای فرمی.....
- ۵۴-۲-۳-۵-۲-الگوهای فعالیتی.....
- ۵۴-۲-۳-۵-۳-الگوهای اقلیمی.....

۵۶	۲-۳-۶- انواع زمینه گرایی در معماری
۵۶	۲-۳-۶-۱- زمینه گرایی کالبدی
۵۷	۲-۳-۶-۲- زمینه گرایی تاریخی
۵۷	۲-۳-۶-۳- زمینه گرایی اجتماعی - فرهنگی
۶۰	۲-۳-۶-۴- زمینه گرایی اقلیمی
۶۰	۲-۳-۷- رابطه طرح معماری با بستر طرح
۶۱	۲-۳-۸- انواع بسترهای طراحی
۶۱	۲-۳-۸-۱- زمینه طراحی در بافت سنتی
۶۱	۲-۳-۸-۲- زمینه طراحی در کنار بنایی شاخص و تاریخی
۶۲	۲-۳-۸-۳- زمینه طراحی در دامان طبیعت
۶۲	۲-۳-۸-۴- زمینه طراحی در بافت جدید
۶۳	۲-۳-۸-۵- زمینه طراحی در نقطه شاخص شهری
۶۳	۲-۳-۹- رویکردهای جهانی به حضور ساختارهای جدید در زمینه ی تاریخی
۶۵	۲-۳-۱۰- رهنمودهای طراحی در زمینه ی تاریخی
۶۶	۲-۳-۱۱- خصوصیت زمینه ی تاریخی
۶۶	۲-۳-۱۱-۱- موقعیت قرارگیری
۶۹	۲-۳-۱۲- اهداف معماری زمینه گرا
۶۹	۲-۳-۱۲-۱- اهداف کلان:
۶۹	۲-۳-۱۲-۲- اهداف خرد
۷۰	۲-۳-۱۳- مقیاس
۷۲	۲-۳-۱۴- شکل
۷۵	۲-۳-۱۵- مصالح و جزئیات

فصل سوم : مواد و روش ها

۸۱	۳-۱- مقدمه
۸۱	۳-۲- روش تحقیق
۸۱	۳-۳- جامعه، نمونه و روش نمونه گیری تحقیق
۸۲	۳-۴- ابزار گردآوری اطلاعات
۸۲	۳-۵- فرآیند انجام تحقیق

۳-۶-روش تجزیه و تحلیل اطلاعات..... ۸۳

۳-۵-روش طراحی..... ۸۳

فصل چهارم : نتایج (تجزیه و تحلیل یافته ها)

۴-۱-مقدمه..... ۸۵

۴-۲-معرفی نمونه موردی های داخل ایران..... ۸۵

۴-۲-۱-مجموعه فرهنگی تفریحی عباس آباد - تهران..... ۸۵

۴-۲-۱-۱-تحلیل مجموعه فرهنگی تفریحی عباس آباد تهران..... ۸۵

۴-۲-۲-فرهنگسرای خاوران..... ۹۱

۴-۲-۲-۱-تحلیل فرهنگسرای خاوران توسط کامران افشار نادری..... ۹۳

۴-۲-۳-فرهنگسرای نیاوران..... ۹۵

۴-۲-۴-فرهنگسرای هنر (ارسباران)..... ۹۶

۴-۳-بررسی نمونه های موجود از آثار منظر فرهنگی - تاریخی انجام شده در سایر کشور های جهان..... ۹۸

۴-۳-۱-مجموعه فرهنگی تفریحی دلاویلت..... ۹۸

۴-۳-۱-۱-نقد و تحلیل کلیت پروژه مجموعه فرهنگی تفریحی دلاویلت و ریز فضاهای آن:..... ۱۰۰

۴-۳-۲-مجموعه فرهنگی تیجیباتو..... ۱۰۴

۴-۳-۲-۱-تاریخچه و معرفی سایت مجموعه فرهنگی تیجیباتو..... ۱۰۶

۴-۳-۲-۲-ایده طراحی..... ۱۰۷

۴-۳-۴-مجموع فرهنگی گتی..... ۱۱۴

۴-۳-۵-مجموعه فرهنگی جرج پمپیدو..... ۱۱۵

۴-۳-۶-مرکز فرهنگی پلاسن..... ۱۱۷

۴-۳-۷-مرکز فرهنگی برگاما..... ۱۱۹

۴-۴-جمع بندی نمونه های موردی و استخراج مصادیق..... ۱۲۰

۴-۵-اثبات فرضیه ها و نتایج..... ۱۲۲

۴-۵-۱-فرضیه ۱: استفاده از جهت گیری، فرم حیاط مرکزی، محصور بودن و نسبت فضای پرو خالی،

باعث زمینه گرای کالبدی می شود..... ۱۲۲

۴-۵-۲-فرضیه ۲: با توجه به جهت گیری ساختمان در سایت و نسبت آن به جهت تابش نور، بادشکن

بودن آن، باعث زمینه گرای اقلیمی می شود..... ۱۲۲

۴-۵-۳- فرضیه ۳: بهره گیری از ویژگی های طبیعی موجود در سایت (کوه) و تاثیر آنها بر طراحی باعث
زمینه گرای طبیعی میشود. ۱۲۴.....

فصل پنجم: نتیجه گیری و طراحی

۱-۵-مقدمه.....	۱۲۶.....
۲-۵-شناخت بستر طراحی.....	۱۲۶.....
۵-۲-۱-بافت شهر کرمان.....	۱۲۶.....
۵-۲-۲-گسترش ادواری شهر (بافت ها).....	۱۲۷.....
۵-۲-۳-سیمای شهر کرمان.....	۱۲۷.....
۵-۲-۴-سازمان فضائی و حدود کلی توسعه شهر کرمان:.....	۱۲۸.....
۵-۲-۵-محلله های بافت قدیم.....	۱۳۰.....
۵-۲-۶-استخوان بندی راه ها:.....	۱۳۰.....
۵-۲-۷-حدود شهر قدیم کرمان.....	۱۳۱.....
۵-۲-۸-دروازه های شهر قدیم.....	۱۳۲.....
۵-۲-۹-ژئومورفولوژی و شیب زمین.....	۱۳۲.....
۵-۳-ویژگی های اقلیمی در طراحی ساختمان ها در کرمان.....	۱۳۳.....
۵-۳-۱-دما.....	۱۳۳.....
۵-۳-۲-بارندگی.....	۱۳۳.....
۵-۳-۳-باد.....	۱۳۳.....
۵-۳-۴-رطوبت.....	۱۳۴.....
۵-۴-معرفی و تحلیل سایت.....	۱۳۴.....
۵-۴-۱-معرفی کامل سایت.....	۱۳۴.....
۵-۴-۲-ابعاد سایت.....	۱۳۵.....
۵-۴-۳-تحلیل دسترسی ها به سایت.....	۱۳۵.....
۵-۴-۵-ویژگی های اقلیمی سایت.....	۱۳۶.....
۵-۴-۶-دلایل انتخاب مکان طراحی:.....	۱۳۶.....
۵-۵-استاندارد و ضوابط طراحی.....	۱۳۶.....
۵-۵-۱-مشخصات فضاهای اداری، رفاهی و خدماتی:.....	۱۳۶.....
۵-۵-۲-شرایط قرارگیری فضاهای اداری.....	۱۳۷.....

۱۳۸.....	۳-۵-۵-نمایشگاهی.....
۱۳۸.....	۴-۵-۵-گالری.....
۱۳۹.....	۵-۵-۵-سالن آمفی تئاتر.....
۱۳۹.....	۱-۵-۵-۵-فضاهای موردنیاز.....
۱۳۹.....	۲-۵-۵-۵-آکوستیک مناسب.....
۱۳۹.....	۳-۵-۵-۵-ایمنی سالن.....
۱۴۰.....	۴-۵-۵-۵-راه‌های فرار.....
۱۴۰.....	۶-۵-۵-۵-ایمنی در پشت‌صحنه.....
۱۴۰.....	۶-۵-۵-۵-کافی شاپ.....
۱۴۱.....	۷-۵-۵-پارکینگ.....
۱۴۱.....	۶-۵-۵-برنامه فیزیکی.....
۱۴۲.....	۷-۵-۵-ایده‌های طراحی.....
۱۲۵.....	۸-۵-۵-روند طراحی.....
۱۴۶.....	۹-۵-۵-طرح نهایی (نقشه‌ها).....
۱۶۷.....	منابع و مآخذ.....

فهرست جدول‌ها

عنوان	صفحه
جدول ۱-۲- رویکردهای کلیت و انسجام فضاهای شهری و شهر (یگانه، ۱۳۷۹).....	۵۵
جدول ۲-۲- گونه‌های مختلف معماری در زمینه (نگارنده).....	۵۸
جدول ۳-۲- معیارهای موثر در طراحی بر اساس نوع زمینه (نگارنده).....	۷۸
جدول ۴-۲- اقدامات موثر در طراحی بر اساس نوع زمینه (نگارنده).....	۷۸
جدول ۱-۳- نمونه‌های موردی تحلیل شده.....	۸۲
جدول ۲-۳- توصیف کلی مولفه‌های بررسی شده.....	۸۳
جدول ۱-۴- تحلیل مجموعه فرهنگی تفریحی عباس آباد براساس مولفه‌های زمینه‌گرایی (نگارنده).....	۹۱
جدول ۲-۴- تحلیل فرهنگسرای خاوران براساس مولفه‌های زمینه‌گرایی (نگارنده).....	۹۵
جدول ۳-۴- تحلیل فرهنگسرای نیاوران براساس مولفه‌های زمینه‌گرایی (نگارنده).....	۹۶
جدول ۴-۴- تحلیل فرهنگسرای هنر براساس مولفه‌های زمینه‌گرایی (نگارنده).....	۹۷
جدول ۵-۴- تحلیل مجموعه فرهنگی تفریحی دلاویلت براساس مولفه‌های زمینه‌گرایی (نگارنده).....	۱۰۴
جدول ۶-۴- تحلیل مجموعه فرهنگی تیجیائو براساس مولفه‌های زمینه‌گرایی (نگارنده).....	۱۱۴
جدول ۷-۴- تحلیل مجتمع فرهنگی گتی براساس مولفه‌های زمینه‌گرایی (نگارنده).....	۱۱۵
جدول ۸-۴- تحلیل مجموعه فرهنگی جرج پمپیدو در پاریس براساس مولفه‌های زمینه‌گرایی (نگارنده).....	۱۱۷
جدول ۹-۴- تحلیل مرکز فرهنگی پلاسن براساس مولفه‌های زمینه‌گرایی (نگارنده).....	۱۱۸
جدول ۱۰-۴- تحلیل مرکز فرهنگی برگاما براساس مولفه‌های زمینه‌گرایی (نگارنده).....	۱۱۹
جدول ۱۱-۴- جمع بندی نتایج از بررسی نمونه‌های موردی.....	۱۲۰

فهرست شکل‌ها

عنوان	صفحه
تصویر ۱-۱- دیاگرام سازماندهی تحقیق.....	۳۰
تصویر ۱-۲- منظر شهری و معماری نماد درجه تمدن و هویت جمعی اقوام و ملت‌هاست.....	۵۰
تصویر ۲-۲- به کارگیری معانی و مفاهیم قابل درک در شهر، تداوم زندگی اجتماعی و شهر با خاطره از نشانه‌های حفظ هویت در منظر شهری است.....	۵۰
تصویر ۳-۲- ابراز هویت فردی یا گروهی به واسطه محیط ساخته شده و ابراز هویت فرهنگی- اجتماعی به واسطه محیط ساخته شده.....	۵۱
تصویر ۴-۲- ابراز هویت فرهنگی اجتماعی به واسطه محیط ساخته شده و ابراز هویت مطلق معماری.....	۵۱
تصویر ۵-۲- مدل مفهومی برای عوامل شکل دهنده به هویت.....	۵۳
تصویر ۶-۲- هماهنگی معماری با بستر معماری (شهر).....	۵۹
تصویر ۷-۲- ارتباط معماری با زمینه در معماری روستای ایبانه.....	۶۱
تصویر ۸-۲- سه خانه در بلژیک.....	۶۱
تصویر ۹-۲- کتابخانه عمومی بریکسن.....	۶۱
تصویر ۱۰-۲- اسمبلی هال، مدرسه عالی فیلیپس اکستر، نیو هامپ شایر بخش الحاقی به موزه متروپلیتن.....	۶۲
تصویر ۱۱-۲- مجموعه مسکونی روکو-آندو، ۱۳۸۱- مجموعه فرهنگی تیجیائو خانه آبشار.....	۶۲
تصویر ۱۲-۲- خانه اپرای مرکزی تای چونگ.....	۶۳
تصویر ۱۳-۲- برج رسانه ای هانس هولاین در وین.....	۶۳
تصویر ۱۴-۲- کیفیت منظر خیابانی می‌تواند با تغییر جهت گیری یا عقب نشینی در بنای جدید آسیب ببیند.....	۶۷
تصویر ۱۵-۲- عقب نشینی بخش الحاقی از نمای اصلی بنای تالار ویکتوریا، استافوردشایر، انگلستان ...	۶۸
تصویر ۱۶-۲- قرارگیری بخش اعظم بنای مربع هنر، نیم، فرانسه، جهت غلبه نکردن بر بنای تاریخی مجاور.....	۶۸
تصویر ۱۷-۲- پیلوتی های روی حفاری های باستان شناسی در بخش زیرین موزه جدید آکروپلیس، جهت ایجاد فضای مناسب به منظور کار باستان شناسان.....	۶۸
تصویر ۱۸-۲- بناهای جدید پیشنهادی میبایست در ارتفاع و تناسبات با بناهای اطراف که در خصوصیت منطقه سهیم هستند، سازگار باشند.....	۶۹
تصویر ۱۹-۲- اتصال بخش الحاقی سینزبری در گالری ملی انگلستان توسط یک فضای واسط به منظور حفظ تناسبات و مقیاس بنای تاریخی، ضمن ایجاد جداسازی بصری.....	۷۱

- تصویر ۲-۲۰- این الحاق بسیار بزرگ است و به صورت مستقیم به بنای اصلی متصل شده است؛ از این رو نامناسب میباشد ۷۱
- تصویر ۲-۲۱- الحاق همچنان بزرگ باقی می ماند و با فضای رابط کوچکی به بنای اصلی متصل می شود که جهت جداسازی دو حجم از یکدیگر کافی نیست؛ از این رو این الحاق نیز نامناسب است ۷۱
- تصویر ۲-۲۲- مقیاس الحاق کاهش پیدا می کند و به واسطه فضای رابط به طور آشکاری از بنای اصلی جدا می شود؛ در نتیجه این الحاق مناسب خواهد بود..... ۷۲
- تصویر ۲-۲۳- باز تفسیر عناصر تعریف کننده ی بنای تاریخی، همچون ایوان ستوندار، در بنای مربع هنر در مجاورت آن ۷۳
- تصویر ۲-۲۴- بخش الحاقی سینزبری در گالری ملی انگلستان، که المانهای بنای اصلی در نمای مقابل الحاق جدید به صورت ساده شده ای، استفاده گردیده است ۷۳
- تصویر ۲-۲۵- تضاد آشکار در الحاق جدید موزه تاریخ نظامی در درسدن آلمان، اثر دنیل لیبسکیند، که سبب توجه بیشتر به ارزش های بنای تاریخی اصلی می گردد ۷۴
- تصویر ۲-۲۶- فضای پلکان و آسانسور (بخش الحاقی سمت چپ) که ضمن توان بخشی بنای اصلی، به پشت بنای تاریخی افزوده می شود با سنگ های ناصاف و بازشوهای ساده به صورت سازگار و تابعی از بنای اصلی معرفی می گردد ۷۵
- تصویر ۲-۲۷- استفاده از مصالح شفاف در هرم موزه لوور که سبب عبور دید و کم ترین مزاحمت بصری در صحن ناپلئون میگردد ۷۶
- تصویر ۲-۲۹- دیاگرام عوامل مورد توجه در طراحی ساختارهای جدید در زمینه ی تاریخی ۷۷
- تصویر ۴-۱- مجموعه فرهنگی تفریحی عباس آباد - تهران ۸۵
- تصویر ۴-۲- مجموعه فرهنگی تفریحی عباس آباد - باغ گل ۸۶
- تصویر ۴-۳- مجموعه فرهنگی تفریحی عباس آباد - تهران ۸۷
- تصویر ۴-۴- مجموعه فرهنگی تفریحی عباس آباد - تهران ۸۸
- تصویر ۴-۵- مجموعه فرهنگی تفریحی عباس آباد - تهران ۸۹
- تصویر ۴-۶- مجموعه فرهنگی تفریحی عباس آباد - تهران ۹۰
- تصویر ۴-۷- فرهنگسرای خاوران ۹۱
- تصویر ۴-۸- فرهنگسرای خاوران ۹۲
- تصویر ۴-۹- فرهنگسرای خاوران ۹۵
- تصویر ۴-۱۰- فرهنگسرای نیاوران- کامران دیبا ۹۶

- تصویر ۴-۱۱- فرهنگسرای هنر (ارسباران)..... ۹۷
- تصویر ۴-۱۲- مجموعه فرهنگی تفریحی دلاویلت- رم کولهاس..... ۹۸
- تصویر ۴-۱۳- مجموعه فرهنگی تفریحی دلاویلت- رم کولهاس..... ۱۰۰
- تصویر ۴-۱۳- مجموعه فرهنگی تفریحی دلاویلت..... ۱۰۴
- تصویر ۴-۱۴- مجموعه فرهنگی تیجیائو..... ۱۰۵
- تصویر ۴-۱۵- مجموعه فرهنگی تیجیائو..... ۱۰۵
- تصویر ۴-۱۶- مجموعه فرهنگی تیجیائو..... ۱۰۶
- تصویر ۴-۱۷- مجموعه فرهنگی تیجیائو..... ۱۰۸
- تصویر ۴-۱۸- مجموعه فرهنگی تیجیائو..... ۱۰۹
- تصویر ۴-۱۹- مجموعه فرهنگی تیجیائو..... ۱۱۰
- تصویر ۴-۲۰- مجموعه فرهنگی تیجیائو..... ۱۱۲
- تصویر ۴-۲۱- مجموعه فرهنگی تیجیائو..... ۱۱۴
- تصویر ۴-۲۲- مجتمع فرهنگی گتی..... ۱۱۵
- تصویر ۴-۲۳- مجموعه فرهنگی جرج پمپیدو در پاریس..... ۱۱۶
- تصویر ۴-۲۴- مجموعه فرهنگی جرج پمپیدو در پاریس..... ۱۱۶
- تصویر ۴-۲۵- مجموعه فرهنگی جرج پمپیدو در پاریس..... ۱۱۷
- تصویر ۴-۲۶- مرکز فرهنگی پلاسن..... ۱۱۸
- تصویر ۴-۲۷- مرکز فرهنگی پلاسن..... ۱۱۸
- تصویر ۴-۲۸- مرکز فرهنگی برگاما..... ۱۱۹
- شکل ۵-۱- کرمان قرن سوم و چهارم هجری..... ۱۲۹
- شکل ۵-۲- کرمان قرن پنجم و ششم هجری..... ۱۲۹
- شکل ۵-۳- کرمان قرن هفتم و هشتم هجری..... ۱۲۹
- شکل ۵-۴- کرمان سال ۱۳۰۷ و ۱۳۱۵ خورشیدی..... ۱۳۰
- شکل ۵-۵- کرمان سال ۱۳۸۶ خورشیدی..... ۱۳۰
- شکل ۵-۶- محورهای ارتباطی اصلی شهر کرمان..... ۱۳۱
- شکل ۵-۷- حدود شهر قدیم..... ۱۳۱
- شکل ۵-۸- موقعیت دروازه ها در بافت قدیم کرمان..... ۱۳۲
- تصویر ۵-۹- تصویر هوایی سایت..... ۱۳۴

- تصویر ۵-۱۰-ابعاد سایت..... ۱۳۵
- تصویر ۵-۱۱-دسترسی های سای..... ۱۳۵
- تصویر ۵-۱۲-ویژگی های اقلیمی..... ۱۳۶

چکیده

بی شک وجود مراکز فرهنگی در اجتماع بسیار ضروری است. فرهنگ هر جامعه یک مفهوم کلی است و تمامی ارزش ها و یافته های معنوی مردمان آن جامعه را در بر می گیرد. پس فرهنگ میراث هر قومی است که از پیشینیان برگرفته شده و در آن تغییراتی داده شده و به نسل بعد انتقال یافته است. نقش حیاتی مراکز فرهنگی در جوامع بشری نقشی بدیع، ماندگار و مروج ناب ترین پدیده های فرهنگی است. همراه با تحولات زمانه، مراکز فرهنگی نیز شیوه های نو و متفاوتی را با گذشته، به منظور حفاظت از میراث فرهنگی و طبیعی، اختیار کرده و بنا بر ویژگی هایشان بیش از پیش با معماری، علوم اجتماعی، محیط زیست و بطور خاص با زمینه عجین شده اند. زمینه گرایی دیدگاهی است که به ویژگی های خاص یک مکان و به کارگیری آن در طراحی معاصر، توجه دارد. از این رو در عین حال که به گونه ای ضمنی به تمایز مکان نیاز دارد، به صراحت تداوم ارزش های کالبدی مکان با زمینه ی موجود را خواستار است. با وجود اینکه تاکنون تحقیقات متعددی درباره ی کاربرد زمینه در معماری انجام شده اما همچنان مراکز فرهنگی موجود در شهرستان کرمان با زمینه ارتباط چندانی ندارند، لذا طراحی یک مرکز فرهنگی با این رویکرد از اهمیت بسزایی برخوردار است. به همین دلیل هدف این تحقیق طراحی یک مجموعه ی فرهنگی با رویکرد زمینه گرایی است که در راستای این هدف ویژگی های معماری زمینه گرا که ایجاد زمینه گرایی کالبدی، اقلیمی و طبیعی می نماید مورد توجه قرار گرفته است. این پژوهش از نوع پژوهش های کیفی است که به روش "پژوهش موردی" انجام شده که محقق برای رسیدن به مصادیق طراحی زمینه گرا، اقدام به تحلیل نمونه های موردی داخلی و خارجی با بهره گیری از منابع کتابخانه ای و آنلاین نموده است. نتایج تحقیق حاکی از آن بود که مولفه هایی مانند توجه به بستر و بهره گیری از مولفه های طبیعی سایت، توجه به اقلیم و به کارگیری عناصر اقلیمی چون حیاط مرکزی، کشیدگی ساختمان، نورگیری، جهت تابش و... باعث زمینه گرایی در طراحی فرهنگسرا در شهر کرمان می شود که این نتایج در طراحی مورد استفاده قرار گرفته است.

واژه های کلیدی:

مجتمع فرهنگی، فرهنگسرا، زمینه گرایی، کرمان

فصل اول:
کلیات تحقیق

در این فصل یک کلیات تحقیق آورده شده است. هدف از طراحی آن ضرورت انجام آن و بررسی سوالات و فرضیات در این فصل به آن پرداخته شده است. با توجه به اینکه فرهنگ پایه و اساس شکل گیری حال و آینده جوامع بشری است لذا فعالیت های فرهنگی در هر جامعه ای نشان دهنده ریشه و بینش صحیح و بها دادن به ارتقاء فکری انسان ها در آن جامعه است. پس قطعاً ایجاد و احداث فضاها و مجتمع ها فرهنگی می تواند نقش بایسته و مثبتی را در زمینه رسیدن به این اهداف ایفا کند. خانه های فرهنگ و هنر مکان هایی هستند که در آنها امکان ارتباط برقرار کردن با فرهنگ و تمدن و هنر قدیم و جدید میسر می گردد. هدف از طراحی «مجتمع فرهنگی- با رویکرد معماری زمینه گرا» در شهر کرمان، فقط انجام یک پروژه معماری نیست بلکه آنچه در ابتدا مد نظر قرار گرفته اهمیت وجود مکانی فرهنگی برای ارائه و شناساندن فرهنگ و ارتقاء سطح فرهنگی جامعه می باشد و از طرف دیگر کمبود سرانه این فضاها در سطح شهر با توجه به طرح جامع کرمان مد نظر است. با توجه به نقش فرهنگ و اهمیت آن در جامعه، با توجه به اینکه از گذشته تا امروز جامعه و تمدن ما دارای هویت و فرهنگ می باشد، سعی بر آن است تا بتوان با طراحی مجتمع فرهنگی در حفظ تمدن و آثار و همچنین آموزش هایی برای ارتقاء سطح فرهنگی این مرز و بوم کوشید. از این رو تصمیم به طراحی مجتمع فرهنگی در شهرستان کرمان با توجه به اینکه کرمان از دیرباز مهد معرفت و فرهنگ بوده است، با رویکرد زمینه گرایی گرفته شد. در این پروژه استفاده از حیاط مرکزی و اصول معماری همخوان با محوریت زمینه گرایی و همچنین نکات اقلیمی در طراحی مصالح و بازشوها و نورگیری توجه شده و از آنها در جهت طرحی پایدار و سازگار با بستر و زمینه به کار برده شده است.

۱-۲- بیان مساله

سابقه تاریخی هر کشور موجب شکل گیری فرهنگ آن جامعه می شود. فرهنگ هر جامعه نیز بر معماری آن جامعه تأثیر گذاشته و موجب شکل گیری معماری آن کشور می شود. از مهمترین ویژگی های هنر معماری هدایتگری فرهنگی است. یکی از فضاهایی که هنرمند در آن می تواند دغدغه های ذهنی خود را از مسائل گوناگون به شکل مفاهیم مختلف در قالب آثار هنری جهت تأثیر گذاری بیشتر بر روی افراد جامعه عرضه نماید یک مرکز یا مجتمع فرهنگی و هنری است. این مراکز، با ارزش ترین و پربنات ترین عناصر زیبربنایی ملی در هر کشور محسوب می شوند که بیشترین دانش های بالقوه از طریق آنها جمع آوری و ذخیره شده و سپس بازتاب می یابند. از طرف دیگر وجود تعدد فرهنگ و اقوام مختلف، می تواند زمینه ارتباط و گسترش فرهنگ ها را فراهم سازد و ایجاد مکان مناسب جهت ارائه بازی های محلی، اعتقادات و آداب و رسوم خاص می تواند عاملی برای حفظ فرهنگ محلی در میان یک قوم و همچنین جاذبه و سرگرمی مناسب برای اقوام دیگر باشد (سلیمانی و همکاران، ۱۳۹۴).